Рік II. ч. 70. ... Вівторок 1. квітня 1941. Ціна 30 сот.

КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

Щоденник, виходить кожного дня, крім неділь і свят

АДМІНІСТРАЦІЯ: Краків, Райхсштрассе 34. Тел. 230-39
РЕДАКЦІЯ: Краків, Ожешкової 7. — Тел. 104-81

„Krakauer Nachrichten" — Tageszeitung.
Administration; Reichsstrasse 34.
Schriftleitung; Orzeszkowagasse 7.

ПЕРЕДПЛАТА в краю і закордоном.
місячно . . . . . . 6 зол.
Курс 1 нім. марки — 2 зол.
5 чеських корон — 1 зол.

Затоплено 75.000 тон

БЕРЛІН, 31. III. — **Головне Командування Німецьких Збройних Сил** подає:

Незалежно від поданих випадків затоплення трьох кораблів-цистерн — підводні човни обстріляли 5 кораблів загальної містоти **33.000 тон**, що плили під дуже сильною охороною. Таким чином затоплено **8 кораблів загальної містоти 57.000 тон.** Крім цього підводне човно затопило 2 кораблі-цистерни містоти **18.000 тон** і мабуть затопило ще дальші 3 кораблі.

Боєві літаки під проводом майора Крігера успішно заатакували на захід від **Крети** сильну ворожу морську ескадру. Скинено влучно 3 бомби на літаконосець. Підчас летунських боїв зістрілено один ворожий літак типу Герикен.

Німецьке летунство запалило один корабель-цистерну й більший пароплав, що плив біля східнього побережжя Англії та поважно ушкодило два дальші кораблі. В каналі св. Юрія затоплено один корабель. Літаки бомбардували портові обєкти й бараки на побережжі південно-східньої Англії.

Ескадри боєвих літаків заатакували успішно минулої ночі знов військові обєкти на терені міста й пристані Бристоль. Внаслідок цього вибухли великі пожежі.

Ворог не налітав на терени Великонімеччини.

Втрати Анґлії на Середземному морі

РИМ, 31. III. — **Головне Командування Італійської Армії** подає:

На **грецькому фронті** не було замітніших подій.

Італійські літаки обкидали розривними бомбами ворожі відділи на відтинку 11. армії.

Німецькі літаки бомбардували летовище в Гальфар і на острові **Мальті.**

В **Північній Африці** ворог налітав вночі з 28 на 29. III. на **Триполіс.**

У східньому районі Середземного Моря заатакувано знов сильну ворожу ескадру. Поцілено влучно один кружляк.

Літаки німецького летунського корпусу обкидали трьома влучними бомбами важкого калібру ворожий літаконосець і зістрілили один ловецький літак.

На терені **Східньої Африки** триває далі ворожий натиск на схід від **Керену.** Італійські війська переводять численні протиатаки. Після залишення місцевости Бікедалі в районі Гаррару італійські війська відступили в найбільшому порядку на захід, на нові становища.

Одна з італійських ловецьких ескадр налетіла на вороже летовище в Джіджізі, де вдалося їй знищити 4 літаки на землі. В повітряних боях зістрілено 2 літаки типу Герикен. Два італійські літаки не вернулися до своїх баз.

—o—

Мін. Матсуока відїхав до Риму

РИМ, 31. III. — Після пятьох днів побуту в Берліні, **мін. Матсуока** виїхав у неділю пополудні до **Італії.** Коло 16-ої години мін. фон **Рібентроп** прибув до замку Бельві, де проживав мін. Матсуока, як гість німецького уряду, щоби проводити достойного гостя на залізничий двірець. Як тоді, коли мін. Матсуока приїздив до Берліна, так і тепер відділи німецьких збройних сил і партії стали шпаліром здовж вулиць. За шпалірами товпилося берлінське населення, що бурхливо й радісно вітало японського міністра закордонних справ.

Перед залізничим двірцем зайняла місце почесна сотня, що віддала військові почесті. Представник союзної Японії перейшов під звуки ґенерального маршу перед фронтом почесної сотні. Після того мін. Матсуока вийшов на перон, що був святочно прикрашений.

На пероні явилися представники уряду, партії, державної влади і збройних сил. Побіч них представники японської амбасади з **ґен. Ошімою** на чолі та члени японської кольонії.

Перед своїм виїздом мін. Матсуока попрощався по черзі зі всіми чільними представниками нац.-соціялістичної держави.

Точно в год. 16.30 мін. закорд. справ **Матсуока** і мін. **Рібентроп** востаннє подали собі руки й мін. Матсуока всів до ваґону. Ще кілька слів прощання через вікно ваґону й поїзд рушив з місця.

—o—

Можливість сербсько-хорватського розколу

НЮ-ЙОРК, 31. III. — Американський щоденник „Есошіейтид Прес" повідомляє з Білгороду: Перед новим югословянським урядом зарисувалася можливість сербсько-хорватського розколу. Мабуть у руках заступника голови уряду **д-ра Мачека** опинилися ключі до розвязки майбутніх — як внутрішне, так і зовнішне політичних — питань Югославії. Д-р Мачек нараджувався в суботу з іншими хорватськими провідниками на тему, чи він має оставатися в уряді Сімовича, чи приєднуватися до опозиції. Аж до ранніх годин чергового дня не рішили тієї справи. Майбутній хід подій залежить від того, чи серби, хорвати й словінці збережуть свій союз.

—o—

Розпорошеність і відчуження

Хто цікавиться питанням національно-суспільної консолідації українців, той не міг не зауважити одного відемного явища в житті наших міст, містечок, особливо сіл, що його можна назвати розпорошеністю громадян.

Це явище своїми розмірами іноді дивує, навіть вражає. Наведу лише кілька найхарактнтніших фактів.

У звязку з одною важною справою питаюся священиків одного повіту, хто в них голова УДК, як називається, звідки. Відповіді не одержую, бо ніхто не знає, хоч усі мають наказ співпрацювати з УДК у переведенні „Зимової Допомоги"; не знають і референтів культурно-освітньої праці та суспільної опіки, без звязку з якими не можуть здійснити доручень про участь у праці УОТ, вечірніх курсах лквідації неграмотности, опіки над бездомними, немічними, сиротами і т. д.

І навпаки: поодинокі референти не знають, які інтеліґенти живуть у повіті, по селах і містечках, що були б здібні до суспільної праці та цікавляться нею.

Маємо теж ще дивніше явище. З розмов із численними сільськими інтеліґентами на Холмщині довідуємося про повне їхне взаємне незнання себе, відчуженість і розпорошеність. Учителі не тільки ближче не знайомі з місцевими священиками, але й (буває і таке!) не знають їхніх називнщ. Священики ж не можуть сказати, хто вчителює в їхніх парохіях. Про якесь спільне обмірковування виховних питань, освітніх чи добродійних справ нема й мови.

Загальне враження, — звичайно за деякими винятками, — таке, що стара формула нашого суспільного життя: „моя хата з краю, нічого не знаю", панує в деяких повітах в усій старій ширині й силі.

Зрозуміла річ, що справа не в тому, щоб знати назвище того чи іншого інтеліґента в ролі суспільного чинника. Шкідливе це явище через своє психольоґічне підложжя відчуженисти й ізоляції, у взаємній нехоті, у відсутності потреби як не гуртуватися, то бодай порозуміватися з інтеліґентами місцевого терену щодо суспільної праці, яка однаково є обовязком усіх.

А таких справ, в яких повинні співпрацювати чи бодай порозуміватися священики, вчителі, війти, кооператори, волосні писарі, дяки і т. д., — сотні.

Відчуженість і „декоординація" сил у деяких повітах, селах і містечках усе помітніше стримує темпо громадської праці, її розмах і широчінь, навіть там, де ця праця пів року чи рік тому била багато живішим живчиком. Поодинокі суспільні працівники поринають у настроях добровільної самітности і безсилля супроти наростаючих потреб життя. і поволі опускають руки та все більше „зашиваються" в своїй „хаті з краю".

Ясна річ, що це психічне явище — відчуження й розпорошення — має якісь глибші причини, що їх усі скривають і чомусь бояться насвітлювати. А може почуваються безсилими їх усунути.

—o—

Але чи в такому разі можна говорити сьогодні про духово-національне обєднання?

При цій нагоді просто неможливо обминути одно драстичне питання, що його ставить саме життя: чи в таких умовах взаємного незнання й відчуження не можуть пролазити в наше суспільне життя шкідливі, деструктивні елементи.

І це і друге і третє у висліді доводить до того, що розпорошеність зростає і темпо громадського життя обнижується.

Не дозволяю собі давати ніяких рецепт на лікування запримічені недуги нашого суспільного організму, бо раніш треба б було дослідити її і пошукати причин. А це можна осягнути шляхом спеціяльних конференцій з участю представників наших центральних організацій.

В кожному разі, на мою скромну думку, явища відчуження, взаємної нехоти й розпорошености наших інтелігентських сил не слід би занедбувати й забувати.

В. Островський.

Югославія в цифрах

(Від нашого кореспондента)

Югославія (Кралевіна Югославія по сербськи), королівство у півн.-зах. частині Балкану, повстало з Сербії, Чорногори та таких колишніх австрійсько-угорських територій: Боснія-Герцеговина, Дальматія, Країна, Півд. Стирія, Хорватія і Славонія, Бачка та Банат. Територія 240 тис. кв. км., 14 міл. мешк. (для порівнання: колишня Польща 280 тис. кв. км.) Столиця — Білгород.

Це здебільшого гориста країна, в більшості — вапняк. Кілька рівнобіжних гірських ланцюгів та високорівень, що відділюють поодинокі заливи Адрійського Моря від суші. Кордоном ідуть на півн.-заході Юлійські Альпи, й Карабанки, на сході — Балкани. Північна Сербія і Словенія горбовата й височинна, тільки на півн.-сході більша долина Дунаю. Трохи не всі ріки пливуть до Дунаю (зліва Тиса, зправа Драва, Сава й Морава). На півд. кордоні більші озера (Преспа, Орхідське, Скутарське). Кліматично велика різниця між лагідним побережжям Адрійського Моря з високими опадами (200, в горах і 500 цм), та континентальним високогірям з гарячим літом (пересічно +20—25°) і холодно-суворою зимою (пересічно — 0—5°).

Населення расово, мовно й віроісповідно дуже різноманітне, 70 тис. жидів. Мова: 8.3 міл. сербів, коло 3 міл. хорватів, 1.1 міл. словінців, крім цього альбанці, мадяри, німці (ок. 400 тис.) й українці. Віроісповідність: 49% православних, 37% католиків, 11% магометан, 2% протестантів. Густота населення дуже мала в горах (10—40 на 1 кв. км.), більша (40—70) вздовж Сави, Морави, найвища в Бачці (українці!), Півд. Стирії, Хорватії та Сербії (100), пересічно 56 на 1 кв. км. Тільки 3 великі міста: Білгород, Загреб і Марібор. Освіта: загальний шкільний примус, високий відсоток неписьменних (понад 1.3 міліона), около 8.300 нар. шкіл та 205 середних і високих з 90 тис. студентів; університети в Білгороді, Загребі й Любляні, крім цього академії для права, фільософії й Вис. Торг. Школа та сербська Академія Наук у Білгроді й хорватська в Загребі.

Господарство: 4/5 населення — хлібороби, під управою 45% площі, головно на рівнині. Гол. продукт кукурудза (яких 4 міл. тон), пшениця (2.5 міл. тон), в горах слива (зі своїми 53 міліонами сливових дерев стоїть Югославія на першому місці у світі), хміль, ярина, виноград, тютюн. Живина (коні, рогата худоба, вівці, свині) творить 40% вивозу. На побережжі мореплавство й риболовство. Високе багатство лісу. Сіль.-господарський промисл дає працю 300 тис. робітників (цукроварні, бровари, тартаки, прядільні, різні й гарбарні), слабший машиновий промисл. Численні копалини: мідь (б. Бор у півн. Сербії найбільші рудокопні Европи!), залізо (гол. Боснія), олово, цинк, пірит, магнезит, хром, антимон; мало вугілля. В копальництві багато англ. і франц. капіталу. Зовн. торговля: ввіз (1937) 225 міл. РМ, головно текстилії, залізо, зал. вироби й машини, вугілля й нафта; вивіз 248 міл. РМ, головно живина, збіжжя, копалини, дерево, овочі, хміль. Головні консументи й доставці Німеччина й Італія. Комунікація: залізн. сітка слаба, в 1937 всього 10.500 км. Летунський звязок з Будапештом, Букарештом і Софією. 1700 км довге побережжя має 15 портів, з того 6 більших, головні Спліт і Дубровнік. Сильна плавба Дунаєм. Гріш: 1 динар — 100 пара, в 1937 р. — 0.057 РМ.

Держава: Конституція з 3. вересня 1931 року. Наслідна монархія по мечі (право найстаршого) королівської родини Караджорджевичів. Король має найвищу законодатну, виконну й судову владу, заступає державу назверх, іменує й відкликує відповідальних перед ним 17 міністрів, відкликає наради парляменту. Поруч цього сенат з 92 членів вище 40 літ життя, іменованих вповновини королем, вповновини вибираних на 6 літ та Народні Збори (Народна Скупштина), зложені з 306 вибираних на 4 роки послів. Виборче право мають тільки мужчини, активне від 21 р., пасивне від 30 р. життя. Адміністраційно ділиться держава від 1929 р. на 9 банатів (бановіна), автономний Білгород, на чолі кожного бан та іменована ним рада (20—30 членів). **Військо:** Загальний обовязок бранки від 20 до 40, в запасі від 40 до 50 р. життя. Активна служба в армії 18 місяців, у мореплавстві 2 роки; 4 армійські округи, заг. сила 8970 старшин і 107.800 рядовиків, летунство 568 літаків, фльота 1 авіоматка (62 літаки), 1 кружляк, 8 торпедовців, 4 підводні човни й 17 менших одиниць. У летунстві 10.800, у фльоті 7.100 вояків. Воєнні порти Котор і Шібенік.

Кілька дат з новішої історії: 24. листопада 1918 проголошено обєднання півд.-слов. провінцій Австрії з Сербією й Чорногорою під династією Караджоржевичів, 1. грудня 1918 проголошено королівство сербів, хорватів і словінців. У визначуванні кордонів деякі терени, на які претендувала Сербія, припали Італії. У 1919 обсадив Д' Анунціо Фіюме. Централізація викликала міцну опозицію хорватів, словінців і чорногорців, що дійшла свого вершка в убивстві провідника хорватів Степана Радіча в червні 1928 в парляменті. 1929 розвязав король усі партії, уневажнив конституцію й охопив країну військовою диктатурою. Ґен. Живкович завів новий адміністраційний поділ (9 банатів), зміцнив централізм, нова конституція назвала державу королівством Югославія. 1931 диктатуру відкликано і створено уряд з 3 сербів, 2 хорватів, 2 словінців та 1 магометанина; авторитативну владу війська й адміністрації вдержано. Справжнє обєднання всіх трьох складових народів не прийшло й досі, головно хорвати й словінці домагалися союзної держави в 1932 р. Закордонна політика Югославії доводила часто до конфліктів з Італією, через те й пошуки за підтримкою Франції. З Францією Югославія була звязана ще більше всією політичною системою Европи, ніж формальними умовами. Югославія була разом з ЧСР і Румунією членом Малої Антанти. З Грецією дійшло до згоди у 1929 р., з Болгарією після відвідин кор. Олександра в Софії 28. вересня 1934, від лютня того ж року належала Югославія до Балканської Антанти (договір з Туреччиною, Румунією й Грецією). Дня 9. жовтня 1934 згинув король Олександер в атентаті в Марсилії. Королем став тоді 11-літній його син Петро II., правив реґент Павло, стрийко короля. В 1937 році (25. березня) дійшло до договору приязни з Італією, від березня 1938 сусідує Югославія з Німеччиною, 25. березня ц. р. приступила до пакту трьох, 27. ц. м. відбувся в Югославії переворот.

Подав А. К.

ГОСТИНА В ЯПОНСЬКІЙ АМБАСАДІ

БЕРЛІН, 31. III. — Амбасадор Японії в Берліні ґен. Ошіма влаштував у пятницю гостину в честь японського міністра закордонних справ Матсуоки, що був відвідав Берлін. У згаданій гостині в японській амбасаді взяв участь мін. фон Рібентроп, ґенерал-фельдмаршал Кайтель, шеф СС Гімлер, шеф пресового уряду д-р Дітріх, мін Функ, мін. Майснер, державний секретар мін. закорд. справ фон Вайцзекер, німецький амбасадор у Токіо От та інші державні, військові та партійні достойники.

——o——

1. IV. Є НАЦІОНАЛЬНИМ СВЯТОМ ЕСПАНІЇ

МАДРИД, 31. III. — Еспанське міністерство внутрішніх справ повідомило, що день 1. IV. як роковини закінчення громадянської війни святкуватимуть як національне свято. Цього дня відбудеться в Мадриді велика військова дефіляда перед ґенералом Франком. У дефіляді візьмуть участь також національні робітничі організації й міліція Фалянги.

——o——

Сторінка з недавнього минулого Підляшшя

У ч. 27 „Краківських Вістей", з дня 8. лютого ц. р. появилася статейка п. С. Кушкірєнка, п. н. „Нова дійність на Підляшші". Цю нову дійсність розглядає автор у звязку з минулим, бо, пише він, „щоб висвітлити, яким чином формувався світогляд підляшан, треба знати, чим ця земля жила за минулого й позаминулого режимів".

Підхід до справи правильний і автор статейки нову дійсність на Підляшші розглядає, справді, з широкої, може навіть із занадто широкої історичної перспективи, сягаючи аж часів Ярослава Мудрого, торкаючись й таких історичних подій, які безпосереднього відношення до Підляшшя не мали. Не згадує він чомусь тільки про таку важну й, можна сказати, свіжу подію, що безпосередньо торкається Підляшшя, як українське шкільництво й національно освідомлююча праця на окупованих центральними державами в роках світової війни українських теренах Волині, Полісся й Підляшшя.

А що ці факти безперечно мали й ще можуть мати в історії Підляшшя деяке значіння для формування національного світогляду підляшан, для утворення місцевої української національно-культурної традиції, — то я дозволю собі їх пригадати.

НІМЕЦЬКО - АВСТРІЙСЬКА АДМІНІСТРАЦІЯ ЗА СВІТОВОЇ ВІЙНИ.

Як відомо, зайняті центральними державами в роках світової війни українські землі колишньої царської імперії знаходились частинно в австрійській адміністрації (Волинь, Холмщина), частинно в адміністрації німецькій (Полісся, Підляшшя). Культурно - просвітню працю серед україн. населення в австрійській окупації провадили Українські Січові Стрільці, при допомозі Союзу Визволення України, а в німецькій окупації — запорожці „Першого Запорожського Полку ім. Тараса Шевченка", що був сформований СВУ ще в квітні 1916 р. в таборі полонених в Раштадті.

В австрійській окупації українська культурна праця почалася раніш, в січні 1916 р. й зустрічала великі перешкоди зі сторони польського елементу з австрійської адміністрації, причім на Холмщині зовсім не допущено ніякої української праці. В німецькій окупації почалася праця значно пізніше, бо щойно з кінцем березня 1917 р., зустрічаючи тут менше перешкод, була закроєна на широку скалю і за короткий час дала досить поважні висліди.

Центром української культурної праці була там тоді Біла Підляська. Тут стаціонували запорожці. Було їх три сотні, разом 300 люда, здебільша учителі, студенти, урядовці й узагалі інтелігентні люди, придатні до тої чи інш. культурної праці. Творили вони „Українську Громаду" в Білій, і під фірмою цієї Громади провадилася вся культурна праця. В Білій видавали український часопис, тижневик „Рідне Слово", при редакції істнувала „Українська книгарня", для керовництва шкільною акцією була заснована „Шкільна Рада".

Тереном праці запорожців були: на Підляшші тодішні повіти володавський, радинський, більський, константинівський на Поліссі — частини повітів берестейського, кобринського, ковельського, пружанського, пинського. Територія ця обіймала приблизно 25.000 кв. кл., з населенням, по тодішніх обчисленнях, 420.000, серед якого українці становили 65,0%.

КУЛЬТУРНА ПРАЦЯ І ТРУДНОЩІ.

Підляшшя було більше вилюднене внаслідку дикої евакуації населення російською армією, тому шкільна акція й інша культурна праця йшла пиняво, бо мала проти себе також сильне протидіяння польських чинників; на Поліссі на місцях лишилося розмірно більше української людности, тут польські впливи були слабші й тут українська культурна праця дала більше наслідків.

Перед заснуванням шкіл приходилось наперед перевести серед населення тяжку підготовчу освідомлюючу працю, воно ж зперше зустрінулося з отвертою українською пропаґандою. Живучи раніше під російськими і польськими культурними впливами, було тероризоване в своїй златинщеній частині польськими ксьондзами.

Першу українську школу засновано в с. Черпянах кобринського повіту дня 3. червня 1917 р. Перше число „Рідного Слова" появилося 23. червня 1917 р.

За півроку, від червня до 15 грудня, на зазначеному вгорі терені Полісся і Підляшша засновано 96 українських народних шкіл із 5226 учнів, при 110 учителях, з них 59 місцевих цивільних. З того на Підляшші були 22 школи, з 823 учнів, при 25 учителях. Під кінець 1917 р. було вже на всьому терені праці 114 шкіл і 6003 учнів, а під кінець січня 1918 р. — 150 шкіл і понад 7000 учнів.

При школах істнували батьківські комітети, а паралельно до них основувались національні гуртки громадського характеру. Крім місцевого „Рідного Слова", ширились і інші українські періодичні видання, як „Вістник СВУ", львівське „Діло" й „Українське Слово", таборові ґазети „Розвій", „Громадська Думка", „Вільне Слово", „Розвага" й ін.

Накладом „Рідного Слова" вийшов великий календар „Української Громади" в Білій на 1918 р. і був поширений на Підляшші й Поліссі.

Школи мали приватний характер, утримувались з пожертв місцевого населення і полонених та допомог СВУ. На Різдвяних Святах 1917/1918 р. в усіх школах були улаштовані ялинки для дітей з подарунками. Шкільні підручники спроваджували зі Львова. Першу читанку — „Матірне Слово" видруковано в таборі полонених в Зальцведені.

На жаль, ця праця тривала недовго. По заключенні берестейського миру значна частина запорожців, що провадили цю роботу, відійшла і робота ослабла, але не спинилась. Велася приблизно до листопада 1918 р. вже під орґанізаційним проводом українського холмського ґуберніяльного старостства з осідком у Бересті за допомогою свіжо спроваджених з Києва цивільних фахових сил.

Фактична можливість праці істнувала тільки в німецькій окупації. Австрійці відмовились передати Холмщину під владу українського старости. По австрійцях владу на всіх окупованих українських теренах захопили відразу поляки, а холмський український староста опинився в польському концентраційному таборі.

За урядування холмського ґуберніяльного старости, в Бересті виходили дві ґазети — „Вістник" старостства і „Мак", які мали поширення й на Підляшші; відбулися

ЯКІВ ВОЙНАРОВСЬКИЙ

З воєнного нотатника

(Продовження)*)

Кабля вже нема багато, тому не може висунути обсерватора й каже, що буде стріляти по мапі по нумерованих згори цілях, до яких тільки що встрілявся. Питаю, чи це не він часом стріляв так під Соботою, де було аж 8 своїх забитих. Викручується. Менше з тим, забиті не встануть із гробу, пропало!

Мій обоз затримався далеко позаду, а біля нього до 120 всяких „маркирантів". Посилаю по них, притому наказую зголоситися хорунжому Яґелці та платникові. Вони приїхали вночі і я дав їм наказ протягом 16-го вересня переорґанізувати обоз і всіх тих пролоцюг прислати до батальйону. Платник має виготовити платничу листу для старшин і вояків, взяти гроші з дивізії і 16-го рано виплатити старшинам та воякам. До цього часу ніхто зі старшин не дістав ні сотика: між ними і я, так що в кишені мав ледве 4 зол.

Починають зявлятися „розбитки" з 67 і 63 п.п. Це звичайніські дезертири, яких вартовий старшина висилав назад до Бзури. День 16 вересня минув спокійно. Лише зрідка постріплювала німецька артилерія по нашій позиції. Польська завзято відповідала. Та невідомо, чи попадала, бо стріляла без обсерваторів. Вночі перейшли через наш фронт дві розбиті сотні I/67 п.п. з поручниками Шимчаком і Фрончаком. Погано виглядали, значить наступ не вдався, все помішалось і розгубилось. Тому треба передбачувати скорий і рівночасний наступ німців від сходу й заходу. Клясично повторюється тут положення ґен. Самсонова, підчас погрому його армії на мазурських озерах 1914 р. т. зв. Танненберг. Дня 17. вдосвіта почався наступ несподівано на батальйон III/14 майора Родзеня. Майор, перехвалений в мирний час старшина, зробив тепер таку дурницю: щоб уможливити моїм стежам „спокійний" поворот, зняв свої бойові чати. Тому німці розглянувшись добре, куди найкраще підійти до річки, підійшли на його відтинок і для пострaху запалили декілька хат в селі Іржечі. Завязався короткий бій. Розвиднілося. По півгодинній стрілянині побачив я, як втікають рої і чоти, залишаючи кулемети й протипанцирні гарматки. Ах, ось чому 14 п.п. так мало має зброї! Наказую гостре поготівля, хоч на мойому відтинку покищо спокійно. Посилаю сот. Бушу з 6. адютантом полк. Солтиса, щоби з двома своїми чотами обсадив на правому крилі, край нашого села, фронт на Іржече. Зі штабом та одною чотою і роверистами обсаджую другу лінію. Бачу виразно, як німецька піхота підходить до Малої Богорні, де на краю села стріляють гавбиці того поручника, що співпрацював зі мною.

Глянув я в льорнетку: ого, не весело: II/14 п.п. втікає від ріки Бзури, а за ним над річкою горить млин. Німці є вже з обидвох боків мойого батальйону на висоті моєї другої лінії. Чую стрілянину на свому відтинку; адютанта Невяровського немає; сот. Буша ані решта сотенних нічого мені не голосить! Дзвоню до штабу полку — ніякої відповіди. Тоді десь біля 10-ої посилаю звязкових до першої лінії з наказом повільно відходити назад у напрямі залізничої стації біля села Здуни.

Сам тимчасом конем пускаюсь до села Богорні, справдити, що там діється. Бачу: артилерія поручника з 4-го п. л. а. без ніякої піхоти спереду сама борониться завзято. Здибаю свого адютанта пор. Невяровського. Має простреляну ногу. Та зсідає якось із коня і йдемо до тієї батерії. Полк. Незабітовський монтує на швидко протинаступ. Кидаю до протинаступу О. Н. „Яблоново". Нічого з того не вийшло. Німецька артилерія бє вже з 3—4 батерій. „Чому не відповідаєте, поручнику" — питаю команданта батерії. „Вистрілюю останні набої" — відповідає він, а в його голосі чути цю трагічну нотку загибелі цілої польської армії. Увага! Стрільно, розірвалося оподалік, ранило підпоручника і кількох вояків. Ранений — як довідуюся — командир дивізіону гавбиць. Бє німецька артилерія і кулемети, але під цим вогнем заїздять запря-

*) Див. попередні числа »Кр. В.«

курси для учителів, взагалі робота закипіла, але події жовтня — листопада П спинили.

СТАТИСТИКА ШКІЛ.

Щоб дати теперішнім культурно-освітнім працівникам на Підляшші матеріял для **відтворення і культивування місцевої культурної традиції**, подаю нижче спис місцевостей на Підляшші, в яких істнували українські школи в 1917-1918 роках.

Більський повіт.

1. Горбів, заснов. 31. X. 1917, учнів 37, учитель Левченко С.
2. Малашевичі, 22. X. 1917, учнів 30, учитель Пазинський Е.
3. Ситники-Луковиця, 15. IX. 1917, учнів 40, уч. Вислоух В.
4. Славутинці (ближчих даних бракує.).
5. Яблочне, 28. X. 1917, учнів 48, учитель Дехтяр М.

Володавський повіт.

6. Андрієве, 27. XI. 1917, учнів 43, учитель Каленчук П.
7. Бруси, 5. XI. 1917, учнів 35, уч. Ященко М.
8. Вирики, 19. XI. 1917, учнів 40, уч. Воловик О.
9. Горки, 18. VIII. 1917, учнів 24, уч. Мусевич М.
10. Ковлоноси, 7. X. 1917, учн. 60, уч. Карчагін Е.
11. Осова, 21. IX. 1917, учнів 60, уч. Федаків М.
12. Седлище, 15. IX. 1917, учнів 36, уч. Лунько К.
13. Сухова (ближчих даних бракує).
14. м. Парчів, 26. XI. 1917, учнів 62, учителі Деревянченко З., Лукащук А.

Константинівський повіт.

15. Грани, 3. X. 1917, учнів 25, учитель Липка З.
16. Заканале, 21. VIII. 1917, учнів 24, учит. Музир К.
17. Луковиско, 22. X. 1917, учнів 50, учитель Сергієнко Я.
18. Носова (ближчих даних бракує).
19. Передиль, 12. XI. 1917, учнів 20, учит. Титаренко Ів.

Радинський повіт.

20. Амеліни, 7. X. 1917, учнів 26, учитель Дрончук І.
21. Ворси, 30. X. 1917, учнів 25, уч. Яременко Т.
22. Дрелів, 18. XII. 1917, учнів 23, уч. Рощинський С.
23. м. Радин, 19. XI. 1917, учнів 50, уч. Тульчий М.

Крім цих, правильно зорганізованних одно і двоклясових народніх шкіл, істнувало тоді на Підляшші ще 19 шкіл грамоти, з приблизно 200 учнями, де вчилося лиш грамоти, рахунків і співу.

Хоч як коротко тривала українська культурна праця на Підляшші в 1917—1918 рр., все ж вона мусіла лишити по собі якийсь слід. Режім „нової Польщі" очевидно все робив ,щоб всякі сліди тої праці затерти, а спомини про неї у місцевого населення вибити — буквально! — з його голов. Але обставини тепер змінилися і ми повинні з найбільшою увагою поставитись до наведених мною реальних фактів українського культурного життя на Підляшші зперед 24 років, видобувати їх із забуття і на їх основі творити місцеву українську культурну традицію, що має бути підставою національної свідомости населення і спонукою до національної творчости.

ОЖИВІМ КУЛЬТУРНУ ТРАДИЦІЮ!

Скільки то можна цікавих річей розповісти людям в тому чи іншому селі, де істнувала в 1917—1918 рр. українська школа, навязуючи до тих подій загально-українського значіння, в роках світової війни, наслідком яких були й школи й багато інших фактів, що складалися на цілість українського національного життя! Не було б так поширене в нас пустомельство на національно-патріотичні теми, відірване від реального життя, що нічого слухачам не дає. А був би це єдино правильний, з педагогічного погляду, підхід до справи національного освідомлення населення, не обтяжений споминами занадто вже далеких від нас історичних часів Ярослава Мудрого, а опертий на свіжій, близькій, зрозумілій місцевій традиції.

Використовуючи теперішню можливість культурної праці на Підляшші і Холмщині, мусимо навязувати її до тої культурної праці, яка велася тут в 1917—1918 рр. Це таке самозрозуміле, що аж стидно про це нагадувати.

Нарешті ще одна заввага. Західньо-українські землі, що були в роках світової війни під австрійсько-німецьким правлінням, а частинно належать тепер до Великонімеччини, мають **історичне першенство щодо українського національного шкільництва.** До революції 1917 р. ніде на українських землях, що до війни належали до Росії, не було ніодної української школи. Тимчасом в зайнятій центральними державами частині Волині українські школи істнували вже в 1916 році, а на Підляшші підготовча праця до закладання українських шкіл почалася значно раніш, ніж українські школи почали закладатися у Києві й інш. містах і селах Східньої України.

Це першенство Підляшшя в шкільній і національно-освідомлюючій праці також до чогось зобовязує. Тільки треба все це видобути із забуття, освідомити і зробити за собом теперішньої культурно-освітньої праці.

Андрій Жук.

—o—

АНҐЛІЙСЬКІ КОРАБЛІ ЙДУТЬ НА ДНО.

БЕРЛІН, 30. III. — Головне Командування Німецьких Збройних Сил подає:

Німецьке летунство продовжувало бої з анґлійською торговельною мореплавбою незвичайно успішно. В південно-західній частині каналу св. Юрія та в Бристольському Каналі затоплено два торг. кораблі, загальної містоти 5.000 тон. На одному кораблі спричинено вибух кітла, другий поважно ушкодили в околиці Гервич.

Один з боевих літаків бомбардував на водах Атлянтику 500 км. на захід від Кейп Врет великий військовий вантажний корабель. Військо всіло до рятункових човнів. Затоплено влучним поцілом один корабель, містоти 2.500 тон, та ушкоджено поважно один великий пароплав.

Ескадри німецьких бомбових літаків обкидали минулої ночі успішно бомбами летовище в Гел Фер на острові Креті. Зістрілено один анґлійський літак типу Гюрикен.

Ворог не налітав ні на німецькі, ні на зайняті терени.

ги і холоднокровно відвозять гармати назад. Це одинокий випадок геройства, що довелося мені бачити за цю війну. Кажу раненому адютантові шукати за лікарнею, сам вертаюся до батальйону. На Богорию йдуть вже німці у наступ. Підбігаю до свого коня й бачу, як якийсь вояк заляг на насипі льоху і сам один періщить з кулемета. Кричу, щоб відходив, бо навколо нього вже нікого немає. Він спокійно стягає кулемет, бере його на плечі і несе. Питаю, хто він такий? Відповідає: білорусин. (В поморських польських полках служило багато білорусів). Кажу йому по українськи: „Відходь, брате, білорусе, бо вже всі поляки біля тебе повтікали". Котрийсь раз з черги повторюється ця сама історія: за Польщу билися найкраще нехтовані нею народи...

Розмова з білорусом врятувала мені життя. В тую ж мить падає стрільно й розриває мого коня, привязаного до плота. Біжу через луг за рідку вільшину. Німці вже побачили мене. Починають сікти. Якось я врешті вискочив на горбок за стирту. Бачу, як в порядку відступає моя третя сотня. Сотні кпт. Буші не видно. Кажуть, що її обскочили німці й захопили багацько в полон. Друга сотня розбіглася.

Що ж було діяти? Я міг ще боронити переправу в тому місці, але на що вже те все здалось? Шкода зайвих жертв. Зачинається „фініс Польоніє"...

Німецьке військо зайняло Малу і Велику Богорию і входить до Здун. З мого баталіону вирізнилася в бою перша сотня. Хвалю її команданта, бо він, як поляк, виконав свій обовязок і німці з певністю пошанують у ньому відважного противника; але з 14. п. п. мають хіба з чого кепкувати.

Навпростець машеруємо на стацію Яцковіце. По дорозі долучаються до нас гуртки вояків з 14 п. п. Здисциплінованo надходять пионіри того полку. Підпорядковую їх собі. Німецька артилерія зрідка бе по нашій дорозі. При шляху лежить покинений важко ранений вояк з 14 п .п. Кров його залила, а рамя звисає, як відсічене. Мої хлопці звичайним сільським полотном „привязують" руку і кладуть бідолаху на віз. По дорозі на якомусь хуторі за стодолами бачимо ґрупу старшин, між ними й майора Родзеня, команданта III/14 п. п. Я віддав йому пионірів і він сам негайно подався далі. Мав це бути „найкращий старшина" в дивізії. Війна вже нераз коригувала осуди мирної вояцької опінії.

Переходимо стацію, дослівно перекопану бомбами. По Здунах, де вже німці, стріляє ще польський панцирний поїзд, якому відрізано дорогу на Ловіч і на Кутно до Варшави. Командант поїзду наказав спалити умундурування. Просимо його, щоб видав мині воякам суконні мундури. Де там! „Не маю часу на дрібниці" — каже. Дозволив лише забрати для вояків по пущі консерв. Дякуємо й за це та переходимо тор.

На стації страшна картина: збомбардований поїзд з родинами військових. Запізно евакувались. Очевидно, летуни не мали часу придивлятися, що в ваґонах поміж військом були жінки і діти з подушками. Ранені стогнуть, як і чим їм допомогти? Це все жінки старшин, які так страшенно хотіли війни. А чейже інтеліґентнішому поручникові було ясно, як вона виглядатиме в добі так розвиненого летунства. Високим ґенералам треба було лише в серпні послухати комунікатів московського радія, щоб довідатися, яка сила стоїть довкруги Польщі. Менші ґенерали гуляли, бавились з жінками, або грали ролю місіонарів на сході. Головний вожд промовляв до дітей, що під пресією учителів складали гроші на кулемети. Чи совітсько-німецький пакт не був останнім сиґналом четвертого розподілу Польщі? Такі думки чіпаються змучені голови підчас відвороту. Ідемо шляхом по болоті, яке також мало рятувати Польщу перед німецькими моторами. По селах люди вже змудріли, простим селянським розумом догадалися, що їхня армія вже пропаща, сидять на місці, чекають німців. Вираз облич у старшин і вояків похмурий. Вже нічого не чути про франко-анґлійську допомогу. Авта не можуть переїхати, грузнуть у болоті раз-у-раз треба помагати, щоб їх витягати.

(Докінчення буде).

З голосів преси

Що зробить Америка?

„Дойче Альгемайне Цтг." пише про найближчі пляни Рузвелта:

„Ню-йорські звідомлення шведської преси говорять, що найближчим кроком президента Рузвелта буде мабуть зміна існуючої заборони вїзду в европейські воєнні полоси всім північно-американським кораблям. „Афтенблядет" передає погляд уошингтонських політичних кол, що після знесення заборони прийде черга на заведення американських охоронних конвоїв для американських транспортів. „Ню-Йорк Таймс" іде навіть ще далі в своїх інформаціях, бо заповідає, що всі обмеження, передбачені в законі про допомогу Англії, втратять скоро всяке значіння й що Рузвелт зарядить тоді підтримку Англії американською воєнною фльотою. Перед президентом стоять отвором усі можливості й він не потребує ні трохи вязатися приписами. Тому слід рахуватися, що над західньою частиною Атлянтійського океану пічнуть свою службу літакові стежі бомбовиків та появляться мисливці підводних суден. Лондон та Уошингтон зіллються ступнево в одну цілість. Тому найближчим завданням є охорона корабельного тонажу, а щойно після цього — будова нових кораблів. Злучені Держави причиняться до охорони істнуючих торговельних кораблів і через це допоможуть виграти „бій за Атлянтійський океан".

Серед цієї оргії підбехтувань американської преси, що вислуговується Рузвелтові, трапляються все-таки й голоси осторогі. Так, напр., „Сетерде Івнінг Пост" містить статтю п. н. „Назустріч невідомому", в якій різко критикує закордонно-політичний курс Рузвелта. Доктрину Монроя („Америка для американців!" — Ред.) — пише часопис — замінено інтернаціоналізмом Злучених Держав. Водночас нагадує часопис передвиборчі обіцянки президента, що триматиме американський народ здалека від війни. Інтервенціоналістам ще нині ніяково сказати народові правду й тому вони послуговуються фальшивими арґументами. Стаття кінчається осторогою: „Ідемо назустріч долі, якої не знаємо".

Що це коштує?

Штокгольмський кореспондент „Фелькішер Беобахтер" пише на основі лондонських звідомлень про фінансову ситуацію Англії:

„Англійські воєнні витрати в останньому тижні винесли понад 102 міліонів фунтів штерлінґів, тобто коло **15 міліонів фунтів денно**. Тільки мала частинка цієї суми не пішла на воєнні цілі. Податками та іншими державними прибутками вдалося покрити 39 міліонів фунтів з цієї суми, в той час, коли решта 63 міліони фунтів не знайшла ніякого покриття. Отже в одному-одніському тижні доробила Англія у своїй скарбовій кишені 63 міліони фунтів штерлінґів дефіциту.

В англійському радіо заговорили тепер, що кожний англієць мусить принести ще більші фінансові пожертви, якщо Англія має перемогти у цій війні. Промовець заявив далі, що „кожний мужчина, кожна жінка й кожна дитина в нашій державі платять тепер у тиждень 16 шилінґів і 6 пенсів воєнного податку", але на майбутнє мало буде цієї „жертвенности" англійського народу. Збирані дотепер податкові суми далеко не вистарчають.

31. березня кінчається фінансовий, обрахунковий рік. Англійські витрати на війну винесли цього року 3 міліярди 800 міліонів фунтів штерлінґів, проти міліярда 400 міліонів фунтів державних приходів. Отже в одному році англійський державний довг зріс на 2 міліярди 400 міліонів фунтів. Ось так руйнує Черчіль і спілка все більше господарський стан Англії".

—o—

На Великдень

Чи може бути краще привітання, як на мистецьких, українських нових —

Великодніх картках

„УКРАЇНСЬКОГО ВИДАВНИЦТВА"?

Привітайте своїх Рідних, Знайомих, дорогих Вам осіб, що далеко від Вас, чи на працях в Німеччині, чи дома остались, а Ви від них далеко, привітайте їх з празником Воскресення Христового, вишліть їм побажання на „Великодніх картках", що видало їх „Українське Видавництво".

Питайте за цими картками у всіх українських книгарнях і кооперативах! Ціна 20 сотиків за штуку.

МАЧЕК ПЕРЕБУВАЄ В ЗАГРЕБІ

БІЛГОРОД, 31. III. — Заступник премієра, д-р Мачек, перебуває далі в Загребі, звідки вислав до Білгороду хорватського бана д-р Шубашіча як свого повновласника, щоб прослідив положення. Д-р Мачек мабуть не брав участи в акті складання присяги нового уряду.

—o—

БАНКОВИЙ ПЕРЕПОЛОХ У ЮГОСЛАВІЇ

БІЛГОРОД, 31. III. — У звязку з білгородськими подіями, про що більшість мешканців Загребу довідалася щойно з радія, тисячі власників банкових конт почали штурм на касові банки, відбираючи свої конта. У звязку з тим, замкнено банки на два дні в цілій Хорватії.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ПРОПОНУЮТЬ ЮГОСЛАВІЇ ДОПОМОГУ.

БІЛГОРОД, 31. III. — Минулої пятниці доручено югославянському урядові заповіджену вже передтим ноту уошинґтонського уряду. В цій ноті Злучені Держави вдруге пропонують Югославії свою поміч вразі, коли б вона хотіла стати в обороні своєї самостійности, й то поміч в найширшому того слова значінні. Далі Злучені Держави висловили ґратуляції новому югославянському урядові під проводом ґенерала Сімовичева.

—o—

АНҐЛІЙСЬКИЙ ТОВАРИШ КОРОЛЯ ПЕТРА II.

БЕРЛІН, 31. III. — Ройтер, подаючи життєпис югославянського короля Петра II., пригадав, що „невідлучним товаришем молодого короля був виховник анґлієць, що мав на нього великий вплив".

—o—

ХОРВАТИ ПРОТИ ВІЙСЬКОВОГО РЕЖИМУ

НЮ-ЙОРК, 31. III. — Американська пресова аґенція „Интернейшенел Нюз Сервис" повідомляє з Білгороду, немов би в хорватських кругах почали займати неґативне становище щодо військового характеру нового режиму.

—o—

ПРОТИНІМЕЦЬКІ ЛЕТЮЧКИ НА ВУЛИЦЯХ БІЛГОРОДУ.

БУДАПЕШТ, 31. III. — Як повідомляють з Білгороду, в пятницю вечором молодь розкинула по вулицях протинімецькі летючки, що походили з анґлійського джерела. Поліція не інтервеніювала. В жидівських крамницях появилися у виставових вікнах плякати з передруком тієї летючки. Видав ці плякати один масонський тижневик, що є під впливами Анґлії.

Вістки зі світу

Діяльність італійського летунства

РИМ, 30. III. — **Головне Командування Італійської Армії** подає:

На **грецькому фронті** артилерійська діяльність.

Італійські літаки обкидали бомбами одне грецьке летовище та зістрілили один літак типу Герикен.

На Еґейському Морі переведено ряд летунських атак на ворожі транспорти під охороною, боеві кораблі й ворожі кораблі у пристанях та обстріляно їх торпедами. Влучно поцілено один літаконосець і два анґлійські кружляки. Один з кружляків затонув. Ушкоджено ряд торг. кораблів, на одному з них вибухла пожежа.

У Східній Африці на північному фронті йде завзятий бій на нових становищах на схід від Керену. Лентуські ескадри збомбардували анґлійські самоходи. В повітряних боях зістрілено два ворожі літаки.

Ранком 28. III. анґлійські літаки обстріляли скорострілами летовище в Лекка, де було кілька ранених.

—o—

Білгород відповідатиме за наслідки своєї поведінки

БРАТИСЛАВА, 31. III. — Словацький щоденник „Гардіста" помістив статтю п. з. „Білгород несе відповідальність", в якій займає становище до останніх подій в Білгороді. Словацький щоденник вказує на подібність між давньою Чехословаччиною та Югославією. В обох тих державах терористичне правління опинилося в руках демократичних фанатиків і політичних авантюристів, що діють для чужих інтересів. Засоби гнету, що переводили серби, найтрагічніше далися відчути хорватам. Не краще було також і словінцям. Внутрішня політика Білгороду кінчилася переважно на обіцянках. Така була ситуація, коли Югославія опинилася перед необхідністю рішатися, або іти шляхом Нової Европи, або боротися в імя чужих інтересів.

Здається, що Білгород тепер вибрав цю останню дорогу і таким чином діє проти інших несербських національних ґруп. **Хорватський нарід** — як це підтверджують всі повідомлення з Загребу — **рішений не допустити, щоби сербська манія великости повела його на різню.**

Хоч Болгарія має пакт вічної дружби з Югославією, вона ніколи не відмовиться від своїх претенсій. Також і словінці дальше стоять при своєму домаганні автономної Словенії. Однак білгородський уряд просто іґнорував це домагання. **Відповідальність за всі наслідки несе тепер Білгород.**

ПРОТИНІМЕЦЬКІ Й ПРОТИІТАЛІЙСЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ В БІЛГОРОДІ

РИМ, 31. III. — Аґенція Стефані довідується з Білгороду, що там повторилися демонстрації проти німецьких і італійських підприємств. Ґрупи демонстрантів бешкетували перед німецькими й італійськими бюрами подорожей. У цих демонстраціях брали участь також вояки, що повибивали виставові шиби й понищили книжки.

—o—

Виховуються і виростають нові працівники

(Від нашого кореспондента)

Сянік, кінець березня 1941.

Часто говориться і пишеться в нас про те, що хоч на цих наших теренах маємо багато української інтелігенції, все ж добрих і охочих працівників усюди бракує. Відчувається відсутність ідейних, ділових та витривалих працівників на кожному кроці, передовсім на селі. Місцеві учителі, священики чи інші не можуть своєю діяльністю опанувати таке складне життя по українських селах. До помочі їм конче мусять прийти фахові працівники на культурно-освітній ниві, що ввесь свій час, хист і знання присвятили б тільки цій праці і вже розпочату працю систематично повели.

Щоб прогалину в цій ділянці бодай частинно заповнити, зорґанізував Відділ Культурної Праці при УЦК вишкільний курс для культурно-освітніх працівників Лемківщини і Посяння. Курс відбувся в днях 10—22 березня в Сяноці. На курсі було 22 учасників, а саме УДК в Сяноці вислав 12, Ясло 4, Ряшів 1, Ярослав 3 і з Кракова 2, що будуть опісля працювати на Холмщині. З цих 22-ох займеться виключно культурно-освітньою працею тільки 12, решта хіба частинно та доривочно. Годин праці-вишколу (крім щоденних порядкових вправ) було 95, тобто денно 9—10 годин. Не всі УДК вислали курсантів на цей потрібний вишкіл. Напр. Криниця і Новий Торг взагалі не були заступлені. В суботу дня 22. березня було врочисте закінчення курсу, в якому взяли участь провідні місцеві чинники і друзі-подруги з Куреня Молоді, що підчас прощального вечора познайомилися й увійшли в вужчий контакт з-поза сяніцькими учасниками курсу. Опісля в неділю була в Сяноці відправа всіх проводів УОТ з участю 67 представників з 29 Українських Освітніх Товариств. Було б побажаним, щоб таких курсів було більше, щоб час навчання тривав довше і врешті щоб усі УДК постаралися за відповідний якісний та кількісний добір курсантів.

Майже в той самий час, тобто від 17 до 22 березня ц. р., відбувався в нас цикль рефератів на тему національно-суспільного виховання. Реферати відбувалися щодня вечером, заходами Реферату Опіки над Молоддю і Родиною при УДК в Сяноці, і щодня було 70—80 приявних, здебільша молодь, друзі-подруги з сяніцького КМ. Про значіння і популярність цих рефератів свідчить хоча б те, що кожного дня зростало число слухачів. На закінчення циклю рефератів відбувся в неділю відчит про поетів і письменників із наших східніх і західніх земель, переплітаний деклямаціями уривків із творів цих поетів і письменників. Закінчення рефератів, відчит і деклямації, це був для всіх майже 300 приявних дійсний духовий пир і більшість приявних перший раз узагалі почула щось подібне.

Рівночасно відбувається в Сяноці одномісячний торговельний курс при участи 30—35 наших купців, підприємців і промисловців. Знаємо, що майже всі міста на нашій етнічній території мають чужонаціональний зовнішній характер. Бракує нам по наших містах і містечках середнього стану, бракує нам добрих купців, промисловців та взагалі підприємців, що зуміли б опанувати всі ділянки торгівлі і промислу, і бракує нам таких, що зуміли б творити варстати праці, в яких знайшли б працю десятки, сотки наших робітників. Курс доповнить практичне і теоретичне знання українських підприємців-пробоєвиків.

Цікаві деякі фрагменти з сяніцького життя і праці, що всюди тут кипить. Так у суботу 22. березня у великій салі УДК відбувалося врочисте закінчення вишколу культурно-освітніх працівників. У двох канцеляріях УДК ішов цикль рефератів національно-суспільного виховання, врешті в салі засідань УДК були річні загальні збори Українського Кооперативного Банку в Сяноці, що про них і взагалі про діяльність банку треба би написати окремий звіт. Велику діяльність Українбанку характеризують дві цифри: Загальний оборот банку за 1939 рік був 326.000 золотих, загальний оборот за 1940 рік: майже 10 (словом десять) міліонів золотих!

Хай цих кілька рядків із тутешнього життя буде доказом того, що українці поруч із своїми невтішними прикметами й явищами, що часом дуже прикро відбиваються на загальному житті, вміють дивитися здорово і реально на всі неґативні і позитивні прояви життя і що дух творчої, конструктивної, щоденної реальної праці завсіди перемагає і завсіди та всюди мусить остаточно перемогти.

Юрій Таркович.

—o—

Свято юнака у Кракові

Заходом Куреня Молоді в Кракові відбулося „свято юнака" в неділю, 30. березня ц. р. в салі при вул. Льоретанській 18. Простора саля була вщерть переповнена рідною юнаків і гістьми. Сцена була гарно прибрана. Наперед ґрупа юнаків і юначок відспівала гимн юнаків. Потім юнак Мицьків виголосив вступне слово. З черги ґрупа юначок викнала вправи кільцями. Далі були: збірна деклямація юнаків, танок юначок „Катерина", вправи палицями юнаків, вежі юнаків, танок „Козачок", долівкові вправи юнаків під проводом начальника Вальчика. Вкінці при участи всіх виконавців, юнків і юначок відбулося закінчення свята звітом чотових перед курінним Гошовським і референтом Відділу Опіки над Молоддю й Родиною при УЦК, інж. Ю. Татомиром. Ціла саля відспівала національний гимн. Впорядчики свята юнака вложили багато праці в підготову цього свята.

Заява голови югославянського уряду

БІЛГОРОД, 31. III. — Згідно з повідомленням югославянської пресової аґенції „Аваля" минулої пятниці вечером у год. 21-ій відбулося засідання нового югославянського уряду під проводом премієра ген. Душана Сімович. В засіданні прийняв участь також і бан Хорватії Іван Чубачіч. Після засідання голова нового уряду прийняв представників преси і склав заяву такого змісту:

„В імені уряду, який очолюю, звертаюся в перших моїх словах зі закликом до співгромадян та орґанів влади, щоби вони підперли королівський уряд у його перших завданнях. Ті його сучасні завдання зводяться до того, щоби втримати порядок внутрі країни та мир в його взаєминах зі заграницею. Відкликуюся до патріотичних почувань югославянських громадян, щоби вони відмовились від політичних демонстрацій, що могли би спричинити труднощі в наших взаєминах із сусідами, з якими ми також хочемо вдержати мирні й прихильні зносини".

„Прошу вас, не дайте себе втягнути до непродуманих виступів і не слухайте ніяких нашептувань, звідки б ці злі нашептування не походили би. Бажаємо зберегти повну рівновагу духа та самостійну гідну поставу. Безоглядний порядок та бездоганна поведінка — це перші умовини успішного висліду завдань, перед якими тепер стоїмо".

—o—

Розмова мін. Матсуоки з райхсмарш. Ґерінґом

БЕРЛІН, 31. III. — Райхсмаршал **Ґерінґ** прийняв минулої суботи японського міністра закорд. справ **Матсуоку.** Оба державні мужі перевели довшу розмову в приняві нім. амбасадора в Токіо **Отта.** Розмова між мін. Матсуокою та райхсмаршалом Ґерінґом пройшла в атмосфері сердечної дружби, що вяже оба народи. Вона заторкнула всі господарські питання, що цікавлять обі сторони. Опісля відбулася гостина в тісному гуртку. Крім достойного японського гостя взяли в ній участь члени японської делеґації, японський амбасадор у Берліні **ґен. Ошіма** і члени японської амбасади. З представників Німеччини були між іншими — ґенерал фельдмаршал **Кесельрінґ,** ґен. **Удет** і **Келер,** ґен. летунства **Ешонек,** ґен. **Боденшац,** дальше державні секретарі **Кернер** і **Найман,** головний керманич лісового управління **Альтерс,** німецький амбасадор у Токіо **Отт** і директор міністерства **Вольтат.**

УОШИНҐТОН І ВІДВІДИНИ МАТСУОКИ.

УОШИНҐТОН, 31. III. — Недавно уряд Злучених Держав вислав ескадру американської тихоокеанської фльоти в складі 13-х боєвих кораблів до Австралії та Нової Зеляндії. Урядові уошинґтонські круги пояснювали це перед закордоном як чемностеві відвідини в урядів обох дружніх анґлійськи хдомініїв. Та всупереч уошинґтонській програмі й загальним сподіванням, американська ескадра не вернулася після відвідин в Австралії і Новій Зеляндії до головної бази американської тихоокеанської фльоти в Гонолюлю, але дістала наказ покищо кружляти по південній частині Тихого океану. Місце перебування американської ескадри тримають у тайні. Урядові американські круги повідомили, що не будуть повідомляти про дальші рухи тієї ескадри, хоч передтим американська преса дуже обширно описувала хід тієї куртуазійної поїздки. Згідно з вістками з Далекого Сходу, американська фльота кружляє на південь від Філіпінських островів.

Вже чергового числа не одержать ті, що не вирівняли залеглостей за наш щоденник

Новинки

КАЛЕНДАР

-ЕНЬ.

Вівторок — м. Хриз. і Дар.
Середа — П. о. у. в м. Сави

„ІЛЮСТРОВАНІ ВІСТІ" ПОЯВЛЯТЬСЯ В КВІ- З КІЛЬКАДЕННИМ ОПІЗНЕННЯМ З УВАГИ ЗБІЛЬШЕНЕ ЧИСЛО Й ПІДБІР ВЕЛИКОД- -ГО МАТЕРІЯЛУ.

„НАРИС ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ АДВОКАТУ- Чергове засідання Наукової Ради відбудеться -еду, 2. квітня ц. р. в год. 19-ій (7-а веч.) при -сштрассе 34, І. пов. На деннім порядку виклад Яослава Падоха на тему: „Нарис історії укра- -ої адвокатури". — Наукова Рада просить за- -лених цією темою громадян, зокрема україн- -к правників, прибути якнайчисленніше на це -ання.

- УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ -АКОВІ оголошує КОНКУРС на кандидатів го- -арських референтів УДК. Вимоги: вища, най- -е середня, освіта з торговельними або агроно- -ими курсами, знання німецької мови, органі- -ні здібності. Платня: за VII. служб. ступнем, -ент. функційними додатками. Для прийнятих, -про це будуть повідомлені індивідуально, пе- -ачений одномісячний перешкіл в УЦК, по за- -нні якого дістануть призначення на свої місця. -одарський Відділ УЦК.

ВІД РЕДАКЦІЇ. В останньому недільному 69. „Краківських Вістей", через недогляд не ви- -лені коректорські поправки на „Літературній -ищі" часопису. Авторів і Читачів за це пере- -уємо.

ГРОШІ НА ПЕРЕДПЛАТУ часописів зі Сло- -ини треба вплачувати на чекове конто № 5015 - banka, Filialka v Bratislave, Bratislava на -юк Ukrainske nakladatelstvo v Krakove. — -ЧНА ПЕРЕДПЛАТА ЩОДЕННИКА 30 СЛО- -ЬКИХ КОРОН. — Передплатникам у Словач- -висилаємо окремо рахунки за попередні мі- Замовлення слати на адресу нашого заступ- в Словаччині: Ing. D. Jeremenko, Bratislava, -cakova 3 a.

КУПИМО деякі книжки для молоді Видав- : „Рідна Школа", „Світ Дитини" й інших. — -и книжок із цінами пересилати на адресу: -інське Видавництво", Краків, Райхсштрассе

ВЕЛИКОПОСТНІ РЕКОЛЕКЦІЇ для вірних у Перемишлі відбудуться в парохіяльній церкві Василіян у днях 30. III. до 6. IV. ц. р. — Перша -екційна наука в неділю 30. III., після вечірні. -екціями проводитиме о. ред. М. Федорович,

КОНКУРС НА 15 ІНСТРУКТОРОК ДИТЯЧИХ -КІВ. Потребуємо негайно 15 інструкторок ди- - садків для ведення практичних лекцій на -х провідниць дитячих садків при УДК і Де- -урах, а опісля для помочі при наладнюванні -их садків на місцях і провірки та інструуван- -ащі провідниць у дитячих садках. Винагорода -укторок після умови. Відповідно до фактич- -успіхів праці може бути згодом винагорода -ідуально підвищена. Зголошуватися можуть -ики, що мають захоронкарську семинарію або педагогічну освіту з покінченим курсом про- -ць (подати — коли й де) та практику в ди- - садках (коли й де). Подання з залученням -кого життєпису та відписів особистих доку- -в, заопініовані приналежними УДК, Делега- -и або УНО, вносити НАЙДАЛЬШЕ ДО 15. -НЯ 1941 р. до Українського Центрального Ко- -у в Кракові, вул. Зелена 26. („Украінішер -аусшусс ін Кракау, Ґрінештрассе 26). Канди- - з-поза Генерал-Губернаторства на випадок -ажування будуть негайно реклямовані. — Від- -Шкільних Справ при УЦК. 3x

-КУРС ДЛЯ САДІВНИЧОК В ЯРОСЛАВІ. У- -ський Допомоговий Комітет в Ярославі улаш- -в днях 24. квітня до 22. травня ц. р. курс для -ничок в Ярославі в своїх льокалях. Зголошен- -курс приймає УДК при вул. Собіського 11/I., -8—13 і 15—18 до 12. квітня. Від кандидаток - скінчення бодай кількох кляс середньої - виїмкових випадках, коли кандидатка -духово розвинена і відзначається відповід- -лігенцією, вистарчить і скінчення вселюд- -ки. Оплата за курс 20 зол., для незамож- -ажні знижки. Для всіх кандидаток запев- -міщення в дівочім інституті (полекші в у- -і передбачені). Зі собою кандидатки ма- -везти постіль. Ведення садка по скінченні -абезпечене й дуже добре платне. З уваги на недостачу садівничок всі, що тільки можуть, - посвятитися тій ділянці праці й уважати -ій важний національний обовязок. Усіх сві- -українців взиваємо заохочувати молодь -участь у цьому курсі й працювати на полі -я. — Український Допомоговий Комітет в -і.

Малий фейлетон

Милозвучність української мови

Дуже часто чуємо вираз: „Шевченкова мова". Не українська, а Шевченкова. Ніби Шевченко писав не по-українськи, а якоюсь особливою, своєю мовою.

— Що ж це за мова? — спитаєте.

— Народня! — авторитетно пояснюють вам знавці.

Ви робитеся відразу мудрішим від цього пояснення:

— Ага! Значить, Шевченко писав народньою мовою, а народ говорить Шевченковою мовою. А де ж тоді, дозвольте запитати, українська мова поділася?

— Хм! — скаже вам поблажливо на це знавець (і ви в цьому „хм!" чуєте: ідіоте ти квадратовий!). — Українська мова, питаєте? Вона тільки-но народжується. Вона удосконалюється, перетворюється, виробляється, вона має ще прийти... Розумієте ви? Усе на світі поступає вперед, поступає й мова.

Ви чуєте, що ще більше помудрішали від цього авторитетного пояснення.

— Ну, так, ну, так — мова робить поступ!.. Це ж так зрозуміло!...

І я почав вдумуватися в мову. А оце недавно сказав собі:

— Слухай, чоловіче, кілька десятків років прожив ти на світі, а як говорив по-простому, так по-простому й говориш. Коли ж ти нарешті, чоловіче, літературної української мови навчишся? Поступ — поступом, а треба вже раз і мову знати! Що?!...

І я взявся за мову.

Сиджу й читаю в книжці: „дві слові".

— Скажіть, пане професоре, — питаю я знавця, — це добре: „дві слові"?

— Зовсім добре, — каже. — Милозвучна форма.

Хм! Хай буде!

Здибаю знову :„три селі".

— Пане професоре, а чи це добре буде: „три селі"?

— Зовсім добре. Милозвучна форма.

Більше питатися в пана професора я стидався; за скінченого ідіота мене матиме.

І я почав учитися милозвучності самотужки:

Шевченко каже „два села", а по милозвучному треба „дві селі".

Шевченко каже: „два ковала (чи там „ковадла"), а по літературному: д в і к о в а л і.

За Шевченком виходить: два дзеркала, два чуда, два чола, два кола, два вола, а по літературному: д в і д з е р к а л і, д в і ч у д і, д в і ч о л і, д в і к о л і, д в і в о л і (від „коло" і „во...").

Чудово! Біг-ме!

Значить буде: д в і д у п л і (від дупло), д в і о к н і (від вікно), т р и к р и л і (від крило), д в і р у с л і (від русло), д в і р и л і (від рило), д в і д у л і (від дуло), т р и б и д л і (від бидло), д в і с о л і (від сольо).

Може трохи й незрозуміло, зате дуже милозвучно. Дуже милозвучно!

Прийшов оце вчора я до крамниці та й кажу:

— Прошу мені дати дві кілі соли й оті дві милі.

— Що, що? — перепитує мені пані. — Ніяких милих ми не продаємо.

— А то що? — показую я на полицю.

Виручила мене, спасибі їй, якась служниця, що стояла збоку:

— Пан хочуть два кіля соли й два мила, — пояснила вона.

— Ага! — усміхнулася пані за лядою. — Прошу дуже.

Коли я виходив із крамниці, то чув:

— Німець якийсь чи румун? — тихо спитала пані.

— Болгарин! — авторитетно пояснив якийсь пан в окулярах.

— Ах, болгарин! Дуже чудна в них мова якась...

Милозвучність мови мене захоплює, але боюся, що небаром треба буде водити зі собою перекладача на Шевченкову мову й давати до преси оголошення:

„За доброю винагородою прийму від зараз перекладача(-чку) на людяну мову з літературної: Андрій Іваненко з Полтавщини, „Бере розпука"-штрассе 7.

ТРИФОН ЧУГАЙСТЕР.

Вуличні заворушення в Білгороді

БІЛГОРОД, 31. III. — На вулицях Білгороду панують далі заворушення. На перехрестях головних вулиць появилися панцирні вози. Поліції вдалося з великим накладом зусиль опанувати положення. В кількох точках міста дійшло до сударів між прихильниками й противниками нового уряду. Предметом атаки демонстрантів став самохід німецького посла. Коли юрба пізнала самохід німецького посольства, з уст демонстрантів посипалися ворожі оклики під адресою посла, натомість інші повітали посла окликами, що довело до бійки.

Розмови д-ра Мачека

БІЛГОРОД, 31. III. — Чільні представники хорватської селянської партії вели розмови з баном Хорватії д-ром Чубачічем. Хорватами проводить д-р Мачек. З його доручення бан Чубачіч побував у Білгороді, щоби на місці всебічно перевірити положення. Наради хорватських політиків з баном Чубачічем припинилися в суботу пополудні в год. 14-тій. Продовження тих нарад мало відбутися в неділю перед полуднем у сільському маєтку д-ра Мачека — Купінець. Але й від тієї наради не сподіваються остаточних рішень, бо пеш за все чекають, поки не приїдуть до Загребу хорватські міністри.

У неділю передполуднем продовжувалися наради між д-ром Мачеком і чільними представниками хорватської селянської партії і баном д-ром Чубачічем.

Хорватська прилюдна думка з найбільшим напруженням, але зовсім спокійно, очікує рішення своїх провідників.

Арештування югославянських журналістів

СОФІЯ, 31. III. — З добре поінформованих югославянських джерел повідомляють, що в пятницю вечером військовий збройний відділ арештував головного редактора щоденника „Време" Ґреґорича. Він був відомий своїми статтями, що в них безнастанно обосновував необхідність співпраці Югославії з державами осі. Статті Ґреґорича відзначалися почуттям відповідальности. Разом з Ґреґоричем арештували також інших відомих журналістів.

БІЛГОРОД НЕ ПРИПИНЮЄ ДЕМОНСТРАЦІЙ

ШТОКГОЛЬМ, 31. III. — Шведський щоденник „Ння Даґліґт Алеганда" помістив телеграму американської пресової агенції „Юнайтид Прес" з Білгороду, що новий югославянський уряд нічого не робить, щоби не допускати до нових демонстрацій, які відбуваються в цілому краю.

Влада не допустила тільки до одної єдиної демонстрації: поліція розігнала демонстрантів, що намагалися поширити летючки проти членів нового уряду.

СЕРБСЬКА ПОЛІЦІЯ ПРОТИ ХОРВАТІВ

ҐРАЦ, 31. III. — Мешканці хорватського містечка Ессек зорганізували маніфестацію, підчас якої виявляли свої симпатії до держав осі. Сербська поліція виступила проти хорватських демонстрантів і розігнала їх білою зброєю. При тій нагоді болюче ранили кілька осіб.

Студентські справи

ПРО СТУДІЇ В ГРАЦУ.

Зацікавленим подаємо до відома, що в Грацу є такі високі школи: 1. **Університет** — з такими факультетами: медичний (триває 10 семестрів), правничий (6 сем.) і фільософічний зі всіми виділами й підвиділами. До фільософічного факультету входить тепер фармація. На фільософічному факультеті наука триває 8 семестрів, крім фармації, що триває 6 семестрів. На університет приймають без застережень. Ті, що вписуються на фармацію, мусять мати однорічну практику в аптиці. — 2. **Висока технічна школа** з такими факультетами: а) математично-фізичний, б) механічний з виділом електротехнічним, в) будівельний, г) архітектура, ґ) хемічний. Техніки мусять відбути 6-місячну практику. Є ще **Інститут фізичного виховання** (Гохшульінститут фір Ляйбесібунґен). Умовини для тих, що вписуються на 1 семестр або що переносяться з інших високих шкіл, є такі: Всі вносять подання через Т-во „Січ". До подання про прийняття треба залучити такі залучники: 1. Свідоцтво зрілости, 2. метрику хрищення, 3. посвідку української приналежности, 4. чотири світлини. Ті, що переносяться з інших високих шкіл, мусять залучити індекс і свідоцтво відходу. Наука в літньому семестрі починається з початком травня. Вписи на всі факультети тривають від 15. квітня до 5. травня. Оплати семестрально найвище 120 РМ. Звичайно на вищих семестрах є звільнення до половини. На прожиток треба мати місячно найменше 100 РМ. Треба зазначити, що Грац своїм положенням належить до найкращих і, можна сказати, найдешевших міст Німеччини.

Виділ Українського Студентського Т-ва „Січ" у Грацу.

З українського життя

РЯШІВ.

Дня 8. III. в год. 3. поп. відбулася в Ряшеві в домівці УДК відправа делегатів округи Ряшева. Після відкриття відправи головою УДК д-ром Солтикевичем, делегати склали звіти з їхньої дотеперішньої діяльности в усіх ділянках суспільно-національного життя Ряшівщини. Опісля обговорено справи культурно-освітні, сільсько-господарські, виховання молоді, тощо та намічено дальші шляхи праці над розбудовою української Ряшівщини, по чім голова замкнув відправу.

Цього самого дня в год. 7. веч. відбулися інформаційні ширші сходини УДК. в Ряшеві при співучасті делегатів з повіта та численно зібраного громадянства Ряшева. Голова УДК. д-р Солтикевич відкрив ядерною і дуже річевою промовою сходини, зясовуючи обставини, серед яких приходиться працювати, та подаючи в загальних зарисах вислідн праці УДК., так у Ряшеві, як і в повіті. При цьому привітав двох нових референтів на місці уступивших, а це Михайла Зеленяка, сільсько-господарського референта і Семена Матейка референта опіки над молоддю й родиною. Опісля поодинокі референти здавали подрібні вичерпуючі звіти. На підставі цих звітів можна витягнути внесок, що праця під кермою енергійного й відданого до самопосвяти голови У. Д. К. рушила повним розгоном вперед. Коли взяти під увагу специфічні обставини Ряшівщини, то треба признати, що виділ УДК. вложив багато праці і зрозумів своє завдання, коли виказався такими гарними осягами майже в кожній ділянці. Тут належиться признання за працю для голови УДК., д-ра Солтикевича, та за його організаційний хист, що втягнув до суспільно-національної праці всіх українців без огляду на їхні політичні переконання. По скінченних звітуваннях референтів голова замкнув ширші сходини, взиваючи всі громадян до праці, карности, обовязковости й точности.

З ЖИТТЯ ЖІНОЧОЇ СЕКЦІЇ УОТ У ВАРШАВІ.

Початок організації українського жіноцтва у Варшаві, під проводом проф. Е. Кордубової, датується днем 3. II. 1941 р. До проводу Жіночої Секції ввійшли: заст. провідниці — п. С. Лукасевичева, скарбничка — п. Л. Вертипорохова та секретарка — п. Г. Винникова. Зорганізоване українське жіноцтво м. Варшави накреслило широкі межі праці, але наразі веде майже виключно діяльність гуманітарного характеру. При постійній грошевій підмозі Українським Допомоговим Комітетом акції допомоги інвалідам, референтки Жіночої Секції — пп. В. Завадська й Л. Поготовко що-тижня відвідують українських інвалідів та хорих, які перебувають у варшавських лікарнях, доставчають їм живностеві пачки, книжки, тощо. Жіноча Секція збирає для хорих бібліотеку та в... в цій справі з закликом до ширшого гр...

Провід Жіночої Секції намагається ... ливости прийти з допомогою обідраним і людям та переводить грошеві збірки ... допомогу найбіднішим. Гуманітарна акц... великих матеріяльних засобів, отже з ... буття цих засобів, як також для зорга... товариського життя членів української ... Варшави Жіноча Секція намітила ... Продовж короткого часу, відколи по... праці Провід Жіночої Секції, наразі ... „Чайний Вечір" (16. II. 1941 р.) з артистич... грамою, що складалася з пісень і арій українських та італійських композитор... мації віршів Антонича та гри на гавайс... У виконанні програми Вечора. ласкаво в... артистки співачки пп. Валійська й О. ... деклямацією виступила артистка п. Ге... При фортепяні — інж. Радюкова. Далі ... п. Ігор Ілліч, молодий, талановитий спів... конавець італійських пісень і арій, та ... (гавайська ґітара). Вечір пройшов в т... риській атмосфері та залишив по собі ... гад. Дохід з „Чайного Вечора" призначе... мову допомогу. Жіноча Секція У. О. Т. ... також ділянок життя практичного хара... проводом пань Драченкової та Гриді... Жіночої Секції зорґанізував щотижне... крою та шиття.

На майбутнє Жіноча Секція УОТ. ... вала ширшу опіку над дітьми сиротами, ... пляни діяльности культурно-освітнього ... що мають їх переводити в життя рефе... К. Чайківська та М. Дигдалевичева. Ж... ноча Секція УОТ. у Варшаві має намір ... рямці своєї праці та охопити всі можли... життя української кольонії.

—o—

— **ДО ПОРТУҐАЛЬСЬКОЇ** пристані П... ґанда причалив голяпський корабель »... привіз 20-моряків з одного англійськог... що його затопили на Північному морі.

— **ПОРТУҐАЛЬСЬКИЙ** корабель »Н... віз до Фанчаліо на Мадейрі 41 моряк... ського корабля »Енделузіє«, що його з... німецький підводний човен.

— **МИНУЛОЇ ПЯТНИЦІ** ранком япон... зайняли побережжя східньої частин... Квантун. Японські війська вийшли на ... ливі Кічіч, що віддалений на 150 км. ... схід від Гонконгу.

ОГОЛОШЕННЯ

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., 1/4 сторінки 180 зол., 1/8 сторінки 150 зол., 1/16 сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дор...
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за с...
КНИЖКИ: Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто ... адресу — повинен наперед прислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.

ПЕРЕДПЛАТА „Кр. В.": Передплату треба висилати згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часописи на кредит не може... силати. При зміні адреси треба все подавати попередну адресу.

ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: Гроші на передплату чи книжки з Генерального Губернаторства треба посилати переказами або чеками нашого в... ництва Sch A Warschau Nr. 2.143. З Німеччини чеками нашого видавництва на Postscheckkonto Berlin № 68085.
З Протекторату: чеками „Українського Видавництва" Postsparkasse Prag 78.513. Курс 1 нім марки 2 злоті; 1 чеської корони ...
При висилці грошей все треба подати на що призначені гроші. Звертаємо увагу: подавати чітку і докладну адресу.

За Редакцію відповідає начальний редактор М. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Райхсштрассе 34, II. Тел. ...
З друкарні „Нова Друкарня Деникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.
Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter M. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. ... Reichsstrasse 34. Fernspr. 230-39. — Druck: „Neue Zeitungsdruckerei", Kommissarische Verwaltung, Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernspre...